

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Přistěhovalci a jejich potomci v Dánsku v letech 1974-2013 (tabulka)

**Příloha č. 2: Úspěšnost dokončení odborného vzdělání u potomků imigrantů z
nezápadních zemí (tabulka)**

**Příloha č. 3: Úspěšnost dokončení odborného vzdělání u všech imigrantů a jejich
potomků (tabulka)**

Příloha č. 4: Výstava Bus fra Bagdad v Kodani (fotografie s autorským překladem)

**Příloha č. 5: Rozhovory s mladými lidmi s nedánským původem, kteří jsou aktivně
zapojeni do politiky (volný autorský překlad vybraných úryvků)**

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Přistěhovalci a jejich potomci v Dánsku v letech 1974-2013 (tabulka)

	1974	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2013
Imigranti a potomci		152.958	163.926	214.571	278.459	378.162	452.095	621.638
Imigranti a potomci z nezápadních zemí	39.186	51.661	65.601	114.108	169.028	255.371	320.563	401.702
Turecko	8.138	14.086	18.995	29.442	39.222	48.773	54.859	60.672
Jugoslávie (býv.)	6.779	7.452	8.166	10.518	13.006	17.176	17.526	16.281
Bosna a Hercegovina					119	19.727	20.875	22.404
Pákistán	3.733	7.845	9.485	12.014	14.692	17.509	19.301	22.086
Maroko		2.104	2.977	4.295	5.955	7.813	8.974	
Chile		1.029	1.064	1.170	1.181	1.276	1.360	
Polsko		6.467	6.762	9.767	11.263	12.290	13.509	34.000
Irák		160	266	2.427	6.415	14.902	26.351	30.199
Írán			241	984	8.591	11.157	12.290	13.509
Libanon		222	280	7.945	15.110	19.011	22.232	24.690
Srí Lanka		259	319	5.020	7.162	9.515	10.291	11.176
Indie		1.730	1.949	2.194	2.634	3.157	4.085	8.038
Vietnam		1.322	3.771	5.801	9.155	11.051	12.654	14.511

(Mikkelsen at al. 2010, s. 23; Danmarks Statistik)

Příloha č. 2: Úspěšnost dokončení odborného vzdělání u potomků imigrantů z nezápadních zemí (tabulka)

období	2005 - 2008	2006 - 2009	2007 - 2010	2008 - 2011	2009 - 2012
zapsaných	784	913	1003	1176	1376
absolventů	583	714	828	965	1105
procento dokončení	74,4 %	78,2 %	82,6 %	82,1 %	80,3 %

(použita data dánského statistického úřadu dostupná online z www.dst.dk)

Příloha č. 3: Úspěšnost dokončení odborného vzdělání u všech imigrantů a jejich potomků

období	2005 - 2008	2006 - 2009	2007 - 2010	2008 - 2011	2009 - 2012
zapsaných	1804	1989	2116	2171	2301
absolventů	1305	1521	1712	1792	1829
procento dokončení	72,3 %	76,5 %	81%	82,5 %	79,5 %

(použita data dánského statistického úřadu dostupná online z www.dst.dk)

Příloha č. 4: Výstava Bus fra Bagdad v Kodani (fotografie s autorským překladem)

Hussain Karim Gomli

narozen v roce 1960 v kurdiském městě v severním Iráku

Hussaine studoval na ropného inženýra, ale krátce před Iráckou okupací Kuwaitu musel narukovat do armády. Několikrát mohl být zabit, ale nakonec se mu podařilo dostat se zpátky k rodině. Pár let pracoval jako ropný inženýr, ale když Saddám Hassain vyhlásil, že všichni kurdští provozovatelé ropných rafinérií budou viset, uprchl s manželkou Drakshan a synem do Dánska. Po několika letech v asylovém centru získali byt a Hussain a Drakshan se narodil další syn. Hussain hledal práci, nakonec se stal majitelem kiosku v Norrebro. V roce 2005 ale kiosek zkrachoval a Hussainovi se naskytlá příležitost vyučit se řidičem autobusu. Hned poté získal jako řidič práci, za kterou je velmi rád. Rodina dnes žije v Malmo.

Halil Ocak

se narodil roku 1958 v malé vesnici Dolluk ve středním Turecku

Halil Ocak er født i 1958 i den lille landsby Dölluk i det centrale Tyrkiet.

I 1977 rejste Halil på ferie i Danmark for at besøge sin bror, søster og onkel, men han rejste ikke hjem igen. I stedet mødte han en dansk kvinde, Anni, i Schou-Epas cafeteria i Roskilde, og trods sprogproblemer forelskede de sig. De blev gift i 1980 og nåede at få en søn, inden de blev skilt i 1983. Nogle år senere fik Halil et barn med tyrkiske, Youdagül, som han giftede sig med på en ferie i Tyrkiet. Da de kom til Danmark, slog de sig ned i Roskilde, hvor Halil arbejdede på en elektronikfabrik om natten, mens han tog stort kørekort om dagen – for egen regning. I 1987 fik han sit første job som buschauffør og kører nu for linjebus i Roskilde. Han er blevet far til yderligere to børn, Nese og Tugba.

V roce 1977 odcestoval Halil na dovolenou za bratrem, sestrou a strýcem do Dánska, ale nikdy se už nevrátil. Místo toho potkal Dánku Anni, v Schou-Epas kavárně v Roskilde a navzdory jazykovým nesnázím se do sebe zamilovali. Byli oddáni roku 1980 a narodil se jim syn, než byli v roce 1983 rozvedeni. O pár let později potkal Halil Turkyni, Youdagul, kterou si vzal na dovolené v Turecku. Když přijeli do Dánska, usadili se v Roskilde. Tam Halil pracoval po nocích v elektrické továrně a přes den si za ušetřené peníze dělal řidičský průkaz na velké dopravní prostředky. V roce 1987 získal první zaměstnání jako řidič autobusu a nyní řídí linkový autobus v Roskilde. Je otcem dvou dětí, Nese a Tugby.

Ribena Hussain

narozena v roce 1971 v Anglii.

Nazar Hussain

narozen v roce 1963 v Pákistánu.

Ribena Hussain blev født i 1971 i England.

Nazar Hussain er født i 1963 i Pakistan.

Ribenas familie kom oprindeligt fra Pakistan, men var rejst til England for at finde arbejde. Som tre-årig rejste Ribena, hendes mor og søster tilbage til Pakistan, mens faren blev i England. I begyndelsen af 80'erne fandt faren nyt job i Danmark, og resten af familien flyttede fra Pakistan til Ishøj. Ribena og Nazars fædre kendte hinanden, og ægteskabet var en slags aftale mellem fædre. Da Ribena er engelsk statsborger, kunne det nygifte par blive familiesammenført efter EU's regler. De kunne rejse til et hvilket som helst land i EU, men valgte at slå sig ned i Ringsted, hvor de fik fire børn. De åbnede en grønthandel i 1996, men butikken gik så dårligt, at de måtte lukke. I dag arbejder de begge som buschauffører i Roskilde. Ribena er en meget populær buschauffør og får ind imellem små gaver af passagererne.

Ribenina rodina pochází z Pákistánu, ale odešla do Anglie za práci. Jako tříletá se Ribena se svou matkou a sestrou odstěhovala zpátky do Pákistánu, zatímco její otec zůstal v Anglii. Když si počátkem 80. let otec našel novou práci v Dánsku, zbytek rodiny se za ním odstěhoval do Ishøj. Ribenin otec se znal s Nazarovým otcem a na svatbě svých dětí se víceméně dohodli. Protože je Ribena britskou občankou, mohli s manželem využít sloučení rodiny podle pravidel EU. Mohli se usídlit v jakémkoliv zemi EU, ale rozhodli se usadit se v Ringstedu, kde se jim narodily čtyři děti. V roce 1996 si spolu otevřeli obchod s ovocem a zeleninou, ale obchod byl tak specificky zaměřený, že museli zavřít. Dnes jsou oba řidiči autobusu v Roskilde. Ribena je velmi populární řidička, dokonce někdy dostává od cestujících malé dárky.

Hamide Rudi

se narodila v roce 1965 v malé vesničce kosovských Albánců v Jugoslávii (nyní známá jako město Drenas se nachází v Kosovu)

Hamide Rudi er født i 1965 i en lille kosovo-albansk landsby i Jugoslavien (i dag hedder byen Drenas og ligger i Kosovo).

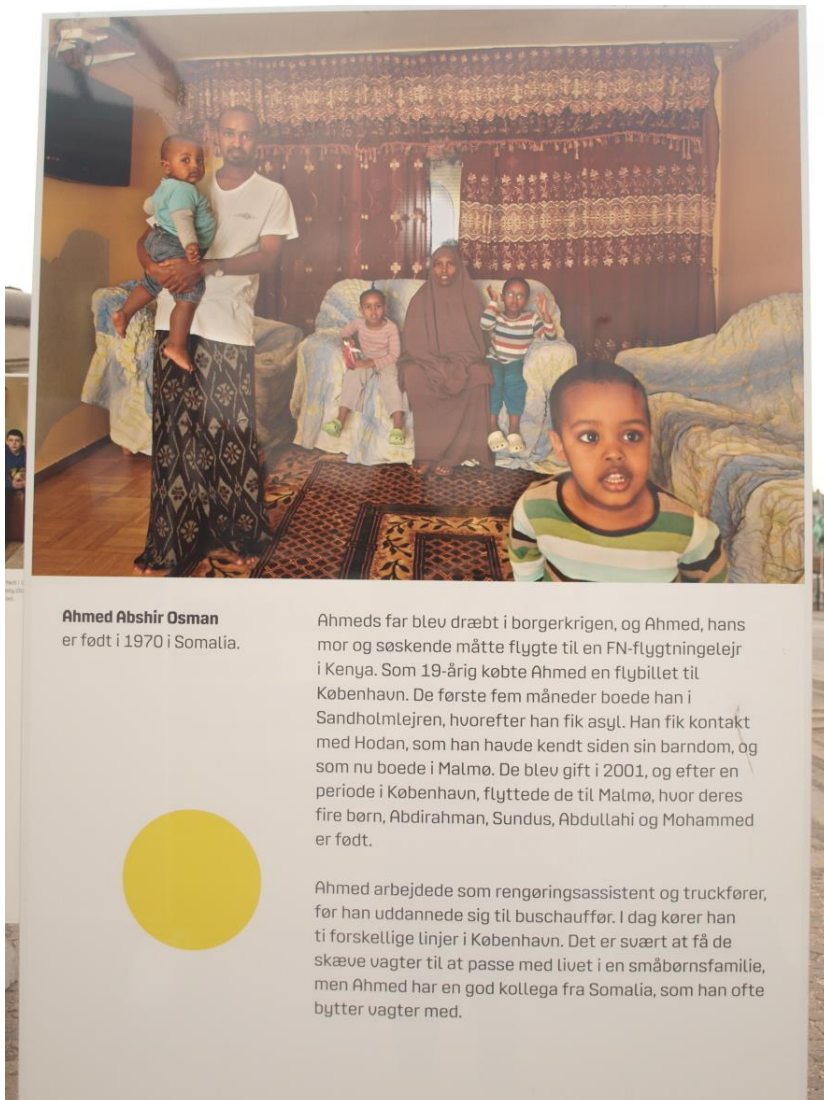
I begyndelsen af 80'erne skulle Hamide begynde på universitetet i Prestina, men måtte opgive på grund af de omfattende uroligheder i Jugoslavien. I 1987 købte hun en busbillet til København, og efter halvandet år på flygtningecentret, Kongenlunden på Amager, fik hun politisk asyl i Danmark. Nogle år senere afsluttede hun 10. klasse med topkarakter og talte så godt dansk, at Røde Kors ansatte hende som tolk for de mange albanere, der søgte til Danmark. En af dem var Murat. I dag er Hamide og Murat gift og har to døtre, Pafika og Donika. I 2000 søgte hun ind som buschauffør, og Murat var stolt, da hans kone bestod køreprøven. Hamide har skæve vagter, og det er svært at forene med familielivet. Men pengene er gode, og familien klarer sig godt.

Na začátku 80. let začala Hamide studovat na Universitě v Prestině, tu ale musela opustit z důvodu rozsáhlých nepokojů v Jugoslávii. V roce 1987 si koupila jízdenku do Kodaně, a po osmnácti měsících v uprchlickém centru, Kongelunden v Amageru, získala v Dánsku politický azyl. O několik let později dokončila 10. ročník s vynikajícími známky a dobrou dánštinou. Červený kříž ji najal jako tlumočníci pro Albánce, kteří chtěli do Dánska. Jeden z nich byl Murat. Dnes jsou Hamide a Murat manželé a mají dvě dcery, Pafiku a Doniku. V roce 2000 se Hamide přihlásila jako řidička autobusu, a Murat byl hrdý, když se jeho manželka složila jízdní zkoušky. Hamide má nepravidelné směny, které je obtížné skloubit s rodinným životem. Ale peníze jsou dobré, a rodina je na tom dobře.

narozen v roce 1970 v Somálsku.

Ahmed Abshir Osman

narozen v roce 1970 v Somálsku

Ahmed Abshir Osman
er født i 1970 i Somalia.

Ahmeds far blev dræbt i borgerkrigen, og Ahmed, hans mor og søskende måtte flygte til en FN-flygtningelejr i Kenya. Som 19-årig købte Ahmed en flybillet til København. De første fem måneder boede han i Sandholmljeren, hvorefter han fik asyl. Han fik kontakt med Hodan, som han havde kendt siden sin barndom, og som nu boede i Malmø. De blev gift i 2001, og efter en periode i København, flyttede de til Malmø, hvor deres fire børn, Abdirahman, Sundus, Abdullahi og Mohammed er født.

Ahmed arbejdede som rengøringsassistent og truckfører, før han uddannede sig til buschauffør. I dag kører han ti forskellige linjer i København. Det er svært at få de skæve vagter til at passe med livet i en småbørnsfamilie, men Ahmed har en god kollega fra Somalia, som han ofte bytter vagter med.

Ahmedův otec byl zabit v občanské válce, a Ahmed, jeho matka a sourozenci uprchli do uprchlického tábora OSN v Keni. Jako devatenáctiletý si Ahmed koupil letenku do Kodaně. Prvních pět měsíců žil v Sandholm, poté mu byl udělen azyl. Kontaktoval Hodan, kterou znal od dětství, a která žila v Malmö. Byli oddáni v roce 2001, po nějakém čase v Kodani se stěhovali do Malmö, kde se jim narodili čtyři děti, Abdirahman, Sundus Abdullahi a Mohammed.

Než se Ahmed vyučil řidičem autobusu, pracoval jako uklízeč a řidič nákladního auta. Dnes jezdí na různých trasách v Kodani. Je těžké se skloubit střídavé směny s životem v rodině s malými dětmi, ale Ahmed má dobrého kolegu ze Somálska, se kterým si často vyměňuje směny.

Příloha č. 5: Rozhovory s mladými lidmi s nedánským původem, kteří jsou aktivně zapojeni do politiky (volný autorský překlad vybraných úryvků)

Fasael Rehman

28 let, narozen v Dánsku pákistánským rodičům, vystudoval sociologii na univerzitě v Kodani, pracuje jako výzkumník ve výzkumném centru, člen Konservativt Folkeparti

Pochází vaše politické nasazení z vaší rodiny?

Ani ne. Moji rodiče nebyli politicky aktivní v Pákistánu, ani tady v Dánsku. Nebyli členy žádné politické strany, ničeho takového. Ale vždy mě učili, že je důležité využít práva hlasovat a že by se člověk měl snažit o to něco změnit. O to se snaží hlavně moje matka. Pracuje tady v Dánsku jako zdravotní a sociální tlumočnick, protože cítí, že tak může pomoci něco zlepšit. Je to také o tom dělat věci, které vás baví. Jinak si myslím, že v mém případě hrálo roli to, že jsem postrádal fundované názory a skutečné znalosti v debatě o integraci. To byl taky jeden z důvodů, proč jsem studoval sociologii, chtěl jsem získat vědecký základ pro pochopení a zapojení se do společnosti. Často jsou prezentovány názory lidí jako jsou konzultanti a sociální pracovníci. Tito lidé podle mého názoru nemají vždy patřičné profesionální zázemí, aby se vyjadřovali politicky. Dostávají příležitost komentovat cokoli, co má co do činění s integrací, jen proto, že pochází z národnostních menšin.

Také jsem byla znechucený všemi zobecněními Pákistánců a dalších menšin, které přicházely ze všech stran této debaty. Podle mého názoru je to jedna z hlavních překážek integrace; že se nedíváme na lidi jako na individuality, ale přemýšlíme a mluvíme o nich jako o etnických a kulturních skupinách se zvláštními vlastnostmi a problémy. Z toho pak plyne, že někteří imigranti se staví do role obětí a vymlouvají se na svoje kořeny v etnické menšině, což znemožňuje řešit problémy konstruktivně. Když Hassan neudělá úkoly a rodiče to neřeší, nazývá se to kulturním problémem. Když jsou Olesovi rodiče alkoholici a nestarají se o něj, bude to vnímáno jako sociální problém. Problémy v rodinách přistěhovalců by měly být mnohem více chápány jako sociální problémy namísto využívání kultury pro vysvětlení a omluvu. Ale to se nám podaří, pouze pokud se naučíme vidět se navzájem jako individuality a občany a ne jako imigranty a Dány. Myslím, že levice pomohla udržet chápání imigrantů jako obětí tím, že o nich mluvila jako o zranitelné skupině. To je ponižující. Migranti jsou různí. Zde na Frederiksbergu jsou toho živým příkladem mnozí movití přistěhovalci.

Serdal Benli

narozen v roce 1979 v Ankaře, do Dánska přišel v roce 1988, úředník na Ministerstvu integrace, člen Socialistisk Folkeparti (SF)

Jak byste popsal nebo charakterizoval sebe jako politika?

Považuji se za dánského politika s kurdskými kořeny. Jako Dán s kurdskými kořeny mám díky svému původu zvláštní vhlad do kurdských vztahů. Můj hlavní politický zájem a moje vize nejsou vázány na kurdství. Mám na starosti politiku zdravotnictví v regionální radě a zaměstnanost v městské radě. Takže nejsem jen politik pro Kurdy, ale pro všechny, identifikuji se jako SF politik.

Jaká byla vaše motivace pro vstup do politiky?

Touha vládnout komunitě, které jsem součástí, a pomáhat ji formovat. Politika byla přirozená součást mého života již od dětství. Pocházím z prostředí, kde byla politika vždy diskutována a kde byla vždy velmi důležitá a aktuální. V neposlední řadě vzhledem k mému kurdkému původu a celému politickému boji za demokracii a svobodu, který Kurdové vedou v Turecku. Tento boj vytvořil tradici politické angažovanosti v určitých prostředích a rodinách. Politika je prostě přirozenou součástí způsobu, jakým myslíme a jednáme v mé rodině, a bylo přirozené, že se budu angažovat v té levicové. (...)

Vidíte sám sebe jako rollemodela nebo představitele mladých lidí pocházejících z etnické minority?

Vím, že jsem rolemodel a příklad pro některé lidi, ne jen pro mladé. Zažil jsem to v kurckém prostředí, kdy za mnou chodili i lidé starší než jsem já a říkali, že mi fandí v tom, co dělám a že doufají, že mladí mě budou následovat. A jsou mladí lidé, kteří mi děkují a píšou, že jsou na mě pyšní a že je skvělé, co dělám, říkám a píšou. To mě přesvědčilo, že dělám něco smysluplného a hlavně se mi potvrdilo, že je důležité odstraňovat tabu. Věřím, že hodně mladých lidí mě vidí jako někoho, kdo odstraňuje zajaté pořádky.

Fatma Öktem

narozena v roce 1973 v Aarhusu tureckým rodičům, konzultantka integrace na volné noze

Jaká byla vaše motivace pro vstup do politiky?

Motivace byla to, že jsem viděla, že pokud chceš, můžeš skutečně pomáhat ovlivňovat věci. Došlo mi to, když jsem pracovala jako konzultantka na *bridge of integration*. Pracovala jsem přímo pod politiky a viděla jsem, jak jednoduše mohou ovlivňovat jejich rozhodnutí, pokud mám správné argumenty. Ta práce mi dala příležitost zapojit se přímo do demokratického procesu a otevřela mi oči v tom, jak je krátká cesta od myšlenky k rozhodnutí.

Setkala jste se někdy s obtížemi mít možnost komentovat i něco jiného než integrační politiku?

Ano, někdy. Ale celkově jsem to řešila tak, že pokud novináři nechtějí slyšet můj názor na předčasný odchod do důchodu, nebudu komentovat ani zákaz nošení burky. Integrace je oblast, o které vím hodně díky své práci. Mám i jiná klíčová témata, kde se snažím prosadit, včetně zdraví a psychiatrie. Ale samozřejmě mám znalosti o integraci, kterým je vhodné využít.

Yildiz Akdogan

narozen v roce 1973 v Turecku, přišel do Dánska jako pětiletý, kandidát politických věd na univerzitě v Aarhus, v roce 2007 zvolen do parlamentu za Socialdemokraterne

Jaká byla vaše motivace vstoupit do politiky?

Byly to dvě věci. Zaprvé, moje nadšení pro dánský model sociálního státu a pak moje frustrace tím, jak byly etnické menšiny, zvláště muslimové, ukazováni v médiích a politické debatě, a to i před rokem 2001, ale zejména od kampaně a voleb v roce 2001. Tak jsem se rozhodl, že chci být aktivní na úrovni, kde mohu ovlivňovat lidi, kteří mají největší vliv a moc, kteří přijímají rozhodnutí a udávají směr debaty, což má dle mého názoru velký vliv na to, jak se společnost vyvíjí. Už jsem nechtěl dávat veškerou svou energii do odborové práce, ačkoliv ta může být také velmi užitečná. Chtěl jsem víc.

Co vás tak nadchlo na dánském sociálním státu?

Už při studiích jsem si uvědomil, jak unikátní je to, co máme v Dánsku. Byl jsem na několika studijních pobytech a stážích v Itálii, Francii a Turecku, kde jsem se setkal se studenty z jiných evropských zemí. Měli jsme často mnoho společného, často jsme zastávali také stejné politické postoje. Ale pak jsem slyšel, že musí například platit za své studium, takže jsou nuceni zůstat doma s rodiči, dokud si nenajdou práci. Došlo mi, že pokud bych musel v Dánsku za studium platit, tak bych nejspíš vzhledem k svému původu z dělnické rodiny, studovat nemohl. Pokud by moji rodiče museli financovat má studia ze svých nízkých mezd, dost možná by museli vzdát svůj sen o tom, že svým dětem zajistí vzdělání. To je jen příklad toho, co sociální stát znamená.

Jak daleko jsme v Dánsku s plnou integrací v politickém životě?

Snažím se být optimista a myslím, že tu je pokrok. Nedávno jsem o tom mluvil s Bentem Melchiorem a shodli jsme se na tom, že na to, že mnoho *guest workers* přišlo do země teprve před 40-50 lety, jsme docela daleko. Dá se říct, že jsem toho živým důkazem. Ale v jiných oblastech na tom nejsme tak dobře. Žijí zde mladí lidé, kteří se zde narodili a vyrostli tu, a přesto cítí, že sem nepatří a kteří cítí, že byli vybráni na stáž díky barvě své kůže. Rétorika o integraci, islámu a tak. To mě také trápí a myslím, že politici a média mají velkou zodpovědnost. Pro 15 letého Ahmeda z Blågårdsplads a pro integraci není zdravé, když o sobě neustále slyší, že vlastně není Dán, protože má muslimský nebo arabský původ. Ve skutečnosti by myslím bylo lepší, kdybychom přestali mluvit tak moc o integraci a místo toho začali mluvit o účasti. O tom to je, že imigranti se budou účastnit veřejné debaty, zaměstnání, volnočasových aktivit stejně jako Dánové. Není potřeba tolik řečí, ale zahrnout všechny a všem dovolit zapojit se.

(Mikkelsen at al. 2010, s. 373-415)